

Nazwa przedmiotu: Kształcenie słuchu		
Jednostka prowadząca przedmiot: Wydział Kompozycji, Teorii Muzyki i Reżyserii Dźwięku		Punkty ECTS 8 Ilość godzin 120
Kierunek: Instrumentalistyka		Specjalność: Gra na instrumencie – wszystkie instrumenty
Katedra Fortepianu, Klawesynu, Organów i Muzyki Dawnej, Instrumentów Smyczkowych, Gitary i Harfy, Instrumentów Dętych, Perkusji i Akordeonu, Klawesynu, Organów i Muzyki Dawnej		Status przedmiotu: obowiązkowy
Forma zajęć: wykład		Język: polski
Poziom studiów: stacjonarne I st.		Rok/semestr I-II/I-IV
Koordinator przedmiotu	Kierownik Katedry Kompozycji i Teorii Muzyki	
Prowadzący zajęcia	dr hab. Aleksandra Kłaput-Wiśniewska dr hab. Michał Zieliński dr Marcin Simela st. wykł. Witold Młóciński	
Cele przedmiotu	1. Przygotowanie instrumentalisty do pracy nad utworem muzycznym. 2. Rozwijanie podstawowych dyspozycji słuchowych niezbędnych w pracy instrumentalisty: słuchu melodycznego, harmonicznego i rytmicznego. 3. Rozwijanie wewnętrznego słyszenia i rozumienia zapisu nutowego oraz umiejętności analitycznego słuchania muzyki. 4. Rozpoznawanie struktur melodycznych i harmonicznych. 5. Rozwijanie umiejętności biegłego czytania nut głosem. 6. Rozwijanie pamięci i wyobraźni muzycznej, refleksu, koncentracji, precyzji wykonawczej, podzielności uwagi i wrażliwości na barwę. 7. Wykształcenie słuchu intonacyjnego i umiejętności oceny intonacji własnej i innych instrumentalistów.	
Wymagania wstępne	1. Dobry słuch muzyczny, poczucie rytmu, pamięć muzyczna. 2. Znajomość zasad muzyki. 3. Umiejętność rozpoznawania i określania struktur melodycznych, harmonicznyc	
TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU		
Semestr I		
Zadania do czytania nut głosem i ćwiczenia rytmiczne: 1-4 głosowe tonalne i w tonalności rozszerzonej, modalne. Korekta błędów w jednogłosie. Dyktanda pamięciowe jednogłosowe lub zapis jednego z głosów wielogłosu (zadania tonalne, modulujące, modalne; z zastosowaniem różnych barw instrumentalnych i wokalnych, zespołów		

jednorodnych i różnorodnych). Zadania harmoniczne w układzie skupionym bez związków funkcyjnych - trójdźwięki. Improwizacja rytmu w danym metrum, improwizowany dialog rytmiczny.
Semestr II
Zadania do czytania nut głosem jak poprzednio, o wyższym stopniu trudności, zawierające pochody chromatyczne. Korekta błędów w dwugłosie i trzygłosie harmonicznym. Dyktanda pamięciowe – jak wyżej, dyktanda dwugłosowe w fakturze polifonicznej (analiza zależności motywicznej między głosami). Zadania harmoniczne w układzie skupionym bez związków funkcyjnych – trójdźwięki, D7.

Semestr III
Zadania do czytania nut głosem i ćwiczenia rytmiczne: 1-4 głosowe tonalne i w tonalności rozszerzonej, zawierające pochody chromatyczne, rozłożone akordy małotercjowe, modalne. Korekta błędów w dwugłosie. Dyktanda pamięciowe jednogłosowe lub zapis jednego z głosów wielogłosu, dwugłosowe imitacyjne (zadania tonalne, modulujące, modalne; z zastosowaniem różnych barw instrumentalnych i wokalnych, zespołów jednorodnych i różnorodnych). Zadania harmoniczne w układzie skupionym bez związków funkcyjnych – trójdźwięki czterodźwięki. Analiza harmoniczna faktury fortepianowej i orkiestrowej. Improwizacja rytmu w danym metrum, improwizowany dialog rytmiczny. Tworzenie głosu towarzyszącego do podanej melodii.
Semestr IV
Zadania do czytania nut głosem jak poprzednio, o wyższym stopniu trudności, tonalne modulujące, oparte na skalach symetrycznych. Korekta błędów w dwugłosie i trzygłosie harmonicznym. Dyktanda pamięciowe – jak wyżej, dyktanda dwugłosowe w fakturze polifonicznej (analiza zależności motywicznej między głosami). Zadania harmoniczne w układzie skupionym bez związków funkcyjnych – trójdźwięki, D7 czterodźwięk małotercjowy i półzmniejszony. Improwizacja rytmu w danym metrum, improwizowany dialog rytmiczny. Tworzenie melodii do podanego rytmu.

Kategorie efektów	EFEKTY UCZENIA SIĘ
K_U01	dysponuje umiejętnościami niezbędnymi do tworzenia i realizowania własnych koncepcji artystycznych
K_U13	posiada umiejętność rozumienia i kontrolowania struktur rytmicznych i metrycznych oraz aspektów dotyczących aplikatury, smyczkowania, frazowania, struktury harmonicznej itp. opracowywanych utworów
K_U14	posiada biegłą znajomość w zakresie słuchowego rozpoznawania materiału muzycznego, zapamiętywania go i operowania nim
K_U16	posiada podstawowe umiejętności kształtowania i tworzenia muzyki w sposób umożliwiający odejście od zapisanego tekstu nutowego
K_K10	umie posługiwać się fachową terminologią z zakresu dziedziny muzyki

Metody kształcenia	Ćwiczenia praktyczne polegające na zapamiętywaniu i odtwarzaniu głosem lub na instrumencie, zapisie, transpozycji, czytaniu nut (indywidualnie i zespołowo), korekcie zapisu wybranych fragmentów z literatury muzycznej i zadań zaczerpniętych z podręczników do kształcenia słuchu. Śpiewanie struktur skalowych i akordowych, śpiewanie pionowe następstw akordów, czytanie nut i improwizowanie rytmów. Próby improwizacji głosem melodii do granego podkładu harmonicznego	
Metody weryfikacji efektów uczenia się	egzamin (pisemny i ustny)	
Forma i warunki zaliczenia przedmiotu	Warunki zaliczenia	Po każdym z semestrów zaliczenie z oceną na podstawie śródsesemestralnych kolokwii pisemnych i ustnych oraz aktywnego udziału w zajęciach. Kolokwia pisemne obejmują: dyktanda: pamięciowe, dwugłosowe, uzupełnianie wielogłosu (partytur), korektę zadań dwu- lub trzygłosowych. Sprawdziany ustne obejmują: śpiewanie struktur skalowych i akordowych, śpiewanie wybranego głosu zadania wielogłosowego z graniem pozostałych lub w zespole, czytanie a vista.
Literatura podstawowa		
Berkowitz, S., Fontrier G., Kraft L. A New Approach to Sight Singing. New York 1960 Dobrowolska-Marucha, D. Dyktanda muzyczne. Cz. I, II, III. PWM, Kraków 2003 Dobrowolska-Marucha, D. Jak słuchać aby słyszeć. Szkice z metodyki kształcenia słuchu. UMFC, Warszawa 2012 Formation vocale par le repertoire, cz. 1-6 Materiały do czytania nut głosem, na podstawie podręcznika R. W. Ottmana Music for Sight Singing, Warszawa 1996 Przestrzenie wyobraźni muzycznej (praca zbiorowa). AM, Gdańsk 2011 Stachurska, E. Ćwiczenia do realizacji przebiegów rytmicznych. AMFC, Warszawa 2003 Targońska, I. Ćwiczenia do kształcenia słuchu. CEA, Warszawa 2003 Targońska, I. Kształcenie pamięci muzycznej. CEA, Warszawa 1999 Targońska, I. Podstawy korekty błędów. AMFC, Warszawa 1998 Wacholc, M. Czytanie nut głosem cz. 1-3, PWM, Kraków 1992-1994 Wacholc, M. Solfeż dwugłosowy cz. 1-2, Triangel, Warszawa 2015 Wilczyńska, E. Ćwiczenia do kształcenia słuchu – wybór z utworów K. Szymanowskiego. AMFC, Warszawa 2005 Zbiór zadań z egzaminów wstępnych z kształcenia słuchu do Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina 1984-2004, AMFC Warszawa 2004		

Literatura uzupełniająca
Dobrowolska-Marucha, D. Ćwiczenia do kształcenia słuchu – wybór z utworów F. Chopina. PWM,

Kraków 1992 Duclos, R. 125 Dictées musicales de Mezer, B., Wilczak, D. Materiały nie tylko do kształcenia słuchu. AMFC, Warszawa 2006 Targońska, I. Kształcenie słuchu dla dyrygentów i reżyserów dźwięku. UMFC, Warszawa 2018 Wybrane kompozycje z różnych epok, m. in.: inwencje 2-głosowe i chorały J. S. Bacha, pieśni na głos z fortepianem W. A. Mozarta, Fr. Schuberta, R. Schumanna, J. Brahmsa i in., utwory zaczerpnięte z muzyki rozrywkowej, jazzowej i filmowej.

Biblioteki wirtualne i zasoby on-line (opcjonalnie)

Repozytoria prac dyplomowych, doktorskich i habilitacyjnych muzycznych uczelni krajowych oraz zagranicznych

Academic Search Premier

Cambridge Companions to Music

Classical Scores Library

Garland Encyclopedia of World Music Online

JSTOR

Naxos Music Library

New York Times Historical (1851-2007)

Oxford Music Online

Grove Music Online

Oxford Reference Online

Project MUSE

ProQuest Dissertations & Theses

RILM Abstracts of Music Literature

RIPM Retrospective Index to Music Periodicals with Full Text

International Music Score Library Project